

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Renáty Lukešové a soudců Mgr. Kláry Hrobské a JUDr. Filipa Havrdy v právní věci

žalobce: **Václav Hlaváč**, narozený 3. 5. 1961
bytem Nad kapličkou 3120/16, 100 00 Praha 10 - Strašnice
zastoupený advokátem JUDr. Markem Hlaváčem
sídlem Akademická 663/5, 108 00 Praha 10

proti
žalované: **Česká republika - Státní pozemkový úřad**, IČO: 01312774
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3
zastoupená advokátem Mgr. Dušanem Sedláčkem
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

o nahrazení projevu vůle, o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu v Mělníku ze dne 23. 7. 2020, č. j. 10 C 21/2020-224

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku II. mění tak, že výše náhrady nákladů řízení činí 62 816 Kč; jinak se v tomto výroku a ve výroku I. potvrzuje.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů odvolacího řízení 10 164 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 23. 7. 2020, č. j. 10 C 21/2020-224, rozhodl Okresní soud v Mělníku (dále jen „soud prvního stupně“) tak, že nahradil projev vůle žalované uzavřít se žalobcem smlouvu o bezúplatném převodu pozemků ve vlastnictví státu podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“), a to

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrtánková

k pozemkům v katastrální území (dále jen „k. ú.“) a obci Vidim parc. č. 1633/3, 1638, 1639/2, 1639/8, 1639/9, 1639/10, 1639/11, 1640, 1641, 1643/1 a 1643/2 (dále jen „náhradní pozemky“) s tím, že žalobce je oprávněnou osobou ve smyslu ust. § 4 zákona o půdě, že má na základě rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy – Pozemkového úřadu Praha č. j. PÚ 1171/99 ze dne 26. 5. 1999, č. j. PÚ 1172/99 ze dne 26. 5. 1999, ve znění oznámení o opravě písařské chyby č. j. PÚ 1172/99 ze dne 25. 6. 1999, č. j. PÚ 1172/99/2 ze dne 24. 11. 1999, č. j. PÚ 208/00 ze dne 13. 10. 2000, č. j. PÚ 1017/00/1 ze dne 23. 3. 2001, č. j. PÚ 933/02 ze dne 28. 5. 2002, rozhodnutí Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Praha č. j. PÚ 1040/03/3 ze dne 28. 11. 2003, č. j. PÚ 292/91 ze dne 1. 4. 2004, č. j. PÚ 292/91/1 ze dne 26. 8. 2008, č. j. PÚ 292/91/4 ze dne 13. 8. 2010, č. j. PÚ 292/91/6 ze dne 24. 7. 2012, č. j. PÚ 292/91/8 ze dne 26. 7. 2012, a rozhodnutí Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hl. m. Prahu č. j. PÚ 292/91/11 ze dne 25. 9. 2013, č. j. PÚ 292/91/12 ze dne 29. 10. 2013, č. j. PÚ 292/91/16 ze dne 13. 4. 2016, č. j. PÚ 292/91/17 ze dne 13. 4. 2016, č. j. PÚ 292/91/18 ze dne 18. 4. 2016, č. j. PÚ 292/91/19 ze dne 19. 4. 2016 a č. j. PÚ 292/91/20 ze dne 27. 4. 2016 nárok na nabytí vlastnického práva k tzv. náhradním pozemkům za pozemky mu v restituci z důvodu existence překážek uvedených v ust. § 11 odst. 1 písm. c) zákona o půdě nevydané, a že mu žalovaná k uspokojení jeho nároku na náhradu za pozemky v restituci nevydané, touto smlouvou bezúplatně převádí do vlastnictví tyto náhradní pozemky (výrok I.). Výrokem II. uložil žalované povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení 70 077,92 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce. Nárok žalobce posoudil dle § 11a odst. 1,2, jakož i § 28a zákona o půdě s tím, že žalobce je oprávněnou osobou ve smyslu ust. § 4 odst. 4 zákona o půdě a má restituční nárok v celkové výši 9 596 740 Kč. Odňaté pozemky v k. ú. Malešice nemohly být žalobci jako oprávněné osobě vydány, neboť jsou zastavěny (již v době jejich odnětí se fakticky jednalo o stavební pozemky). Z uvedených důvodů má žalobce nárok na vydání pozemků náhradních. Cena takto vydaných náhradních pozemků (výrok I. rozsudku soudu prvního stupně) činí 174 052,70 Kč a nepřevyšuje tedy restituční nárok žalobce. Přístup žalované vyhodnotil soud prvního stupně, s ohledem na judikaturu citovanou v rozsudku, jako liknavý a svévolný. Žalovaná po celou dobu evidovala restituční nárok žalobce v nesprávné výši, neakceptovala požadavek žalobce na navýšení hodnoty jeho nároku, čímž fakticky vyloučila žalobce z účasti ve veřejných nabídkách náhradních pozemků. Pokud jde o náhradní vydávané pozemky, neshledal u nich soud prvního stupně žádných zákonných či jiných překážek, které by jejich převodu bránily.

2. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včasné odvolání. Namítala, že rozhodnutí soudu prvního stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Závěry na téma dlouhodobé marné snahy žalobce jsou nepřiměřené a neúplné. Rovněž jsou v rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího soudu ČR (dále jen „NS ČR“), zejména pak s usnesením NS ČR ze dne 15. 3. 2016, sp. zn. 28 Cdo 4190/2015. Žalovaná navrhla, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zamítne a přizná jí náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.
3. Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, ve smyslu ust. § 212 a § 212a o. s. ř. a zjistil, že odvolání není důvodné.
4. Předně konstatuje, že žalobce se v řízení původně domáhal rovněž nahrazení projevu vůle žalované ohledně bezúplatného převodu náhradního pozemku parc. č. 17/5 v k. ú. a obci Vidim. V této části vzal svou žalobu zpět, žalovaná s tímto částečným zpětvzetím žaloby souhlasila, a řízení bylo usnesením soudu prvního stupně ze dne 21. 7. 2020, č. j. 10 C 21/2020-204 (právní moc dne 12. 8. 2020) v této části zastaveno.
5. Dokazováním, provedeným soudem prvního stupně, bylo zjištěno, že žalobce je oprávněnou osobou a nositelem nároku na vydání náhradních pozemků za pozemky, které mu, respektive jeho právnímu předchůdci, nebyly vydány z důvodu dle § 11 odst. 1 písm. c) zákona o půdě a které se nacházely na území hlavního města Prahy v katastrálním území Malešice, o jejichž vydání požádal jeho právní předchůdce dne 8. 12. 1991 a o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutími Pozemkového

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrtánková

úřadu Magistrátu hlavního města Prahy, resp. rozhodnutími Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Praha či Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hl. m. Prahu z let 1999 až 2016. Restituční nárok žalobce jako dědice po jeho otci Ing. Zdeňku Hlaváčovi (rozhodnutí o dědictví nabylo právní moci dne 1. 6. 2012) činí jednu ideální čtvrtinu ve vztahu k celku nevydaných pozemků. Hodnota restitučního nároku žalobce pak takto činila celkem 9 596 740 Kč. Právnímu předchůdci žalobce bylo plněno z veřejné nabídky ve výši 33 085 Kč (podíl žalobce). Samotnému žalobci byly doposud vydány na základě soudních rozhodnutí náhradní pozemky v hodnotě 1 349 581 Kč. Celkem tedy bylo žalobci plněno z veřejné nabídky a na základě soudních rozhodnutí v hodnotě 1 382 666 Kč. Aktuální výše žalobcova restitučního nároku tak činí částku 8 214 074 Kč. Při ocenění restitučního nároku žalobce vyšel soud ze znaleckého posudku doc. Ing. Jaromíra Rysky, CSc., ze dne 30. 1. 2017, č. znal. deníku 2345/04/2017, včetně dodatků, když v řízení bylo prokázáno, že pozemky (v k. ú. Malešice číslo katastru 347, 616, 618, 619, 623, 675, 687, 694, 695, 706, 724, 736, 747, 749, 751, 752, 757, 763, 836, 838, 858, 863, 864, 865, 867, 870, 871, 872, 906), které byly oceněny jako stavební, respektive částečně stavební, byly určeny v době přechodu na stát v 50. letech (viz Výměry Ústředního národního výboru hl. m. Prahy ze dne 6. 5. 1952 a ze dne 30. 4. 1954 a rozhodnutí Ústředního národního výboru hl. m. Prahy ze dne 5. 11. 1954) k zastavění, a to jednak potvrzeným přehledným regulačním a zastavovacím plánem pro část území Prahy XIII (Strašnic, Hostivaře a Záběhlic) mezi státní silnicí Černokosteleckou a tělesem státní dráhy, s přílehlými částmi Prahy XI – Malešic a Štěrbohol (zde pozemky určené k zastavění průmyslovou výrobou), a dále návrhem přehledného regulačního a zastavovacího plánu pro část území Praha XI – (Malešice) s přílehlými částmi Prahy IX – (Hloubětín), Praha XI – (Hrdlořezy) a Prahy XIII – (Strašnice)- (zde pozemky určeny k souvislému zastavění bytovými nebo rodinnými domy a komunikacemi, případně zcela či zčásti k zastavění průmyslovou výrobou; pozemky PK 675, 687, 694, 695, 706, 724 a 736 pak nebyly určeny k zastavění), vše z 30. let 20. století, ve spojení se směrným územním plánem z roku 1955, a takto byly také vykoupeny. Pokud pak jde o pozemek PK 752, vyvlastněný rozhodnutím odboru výstavby Obvodního národního výboru v Praze 10 ze dne 22. 1. 1969 na základě žádosti a ve prospěch Československého státu zastoupeného Inženýringem stavebních závodů Praha, které nabylo právní moci dne 15. 3. 1969, ten byl odňat za účelem průmyslové výstavby a výstavby komunikace. Již v roce 1968 bylo ve vztahu k tomuto pozemku vydáno územní rozhodnutí určující tento pozemek k zastavění a dne 14. 5. 1968 bylo vydáno územní rozhodnutí o umístění stavby servisu a opravny osobních automobilů, kdy k této výstavbě rovněž později došlo (kolaudace v roce 1978). Pozemek byl tedy v době odnětí určen k zastavění nejen směrným územním plánem z roku 1964, ale rovněž vydaným rozhodnutím o umístění stavby na tomto pozemku, jehož podkladem byl mimo jiné podrobný územní plán průmyslové oblasti Malešice – Hostivař, schválený radou Národního výboru hl. m. Prahy v roce 1966, a staveniště bylo vyjmuto z výrobního plánu zemědělského. Právní předchůdce žalobce požádal o vydání odňatých pozemků v k. ú. Malešice dne 18. 12. 1991, v roce 1993 požádal Pozemkový fond České republiky o poskytnutí náhradních pozemků a jeho žádost byla zaevidována. V roce 2005 neúspěšně žádal v rámci veřejné nabídky dle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 95/1999 Sb. o převod tří pozemků. Žalobce pak požádal žalovanou v roce 2015 mimo jiné o přecenění restitučního nároku, který byl ke dni 12. 5. 2014 evidován žalovanou ve výši 170 594,55 Kč (v současnosti pak ve výši 250 770,15 Kč), k čemuž žalovaná nepřistoupila a přecenění restitučního nároku nadále odmítá. Cena v tomto řízení rozsudkem převáděných náhradních pozemků v k. ú. a obci Vidím ve vlastnictví České republiky s právem hospodaření Státního pozemkového úřadu (stanovená dle vyhlášky č. 182/1988 Sb. ve znění vyhlášky č. 316/1990 Sb. znaleckým posudkem Daniely Raškové) činí celkem částku 174 052,70 Kč a je mezi účastníky nesporná. Nesporná je mezi účastníky rovněž skutečnost, že převáděné náhradní pozemky jsou z hlediska převoditelnosti bez jakýchkoliv právních překážek.

6. S takto zjištěným skutkovými skutkovým stavem věci se odvolací soud ztotožňuje s tím, že má svou oporu v provedeném dokazování a s tím, že nedoznal zásadní změny ani v rámci odvolacího

řízení. Odvolací soud proto na toto vylíčení skutkového stavu učiněné soudem prvního stupně plně odkazuje.

7. V rámci odvolacího řízení bylo účastníky učiněno nesporným, že aktuální výše uspokojení nároku žalobce činí 2 322 539 Kč.
8. Dále bylo zjištěno, že nálezem Ústavního soudu ze dne 5. 1. 2021, sp. zn. III. ÚS 3804/19, bylo rozhodnuto o ústavní stížnosti žalované ve věci Okresního soudu v Mělníku sp. zn. 15 C 47/2016, Krajského soudu v Praze sp. zn. 27 Co 166/2018 a Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 2031/2019, žalobce Václava Hlaváče proti žalované České republice o nahrazení projevu vůle žalované s bezúplatným převodem pozemků v okrese Mělník na týž restituční nárok žalobce jako v této věci. Uvedené žalobě bylo soudem prvního stupně vyhověno, toto rozhodnutí bylo odvolacím soudem potvrzeno a dovolání žalované odmítnuto pro nepřípustnost. Předmětem ústavní stížnosti byly pouze ty části rozhodnutí shora uvedených soudů (rozsudek Okresního soudu v Mělníku ze dne 23. 3. 2018, č. j. 15 C 47/2016-1377, rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 1. 11. 2018, č. j. 27 Co 166,169/2018-1570 a usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 8. 2019, č. j. 28 Cdo 2031/2019-1662), které se týkají části pozemku (náhradního pozemku) parc. č. 403/1 v katastrálním území a obci Všetaty, vymezeného geometrickým plánem č. 1/2018, vypracovaným Ing. Martinem Appeltem dne 3. 1. 2018, schváleným Katastrálním úřadem pro Středočeský kraj dne 11. 1. 2018 pod č. PGP-11/2018-206, který byl součástí napadeného a shora citovaného rozsudku Okresního soudu v Mělníku. Předmětný (náhradní) pozemek vznikl rozdělením původního pozemku parc. č. 403/1 o výměře 4 305 m² a parc. č. 403/32 o výměře 227 m² v k. ú. a obci Všetaty. Ústavní soud konstatoval, že v této části rozhodnutí všech tří shora citovaných soudů byla porušena práva stěžovatelky na ochranu vlastnictví a na soudní ochranu zaručená v čl. 11 odst. 1 a čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a uvedená rozhodnutí v této části zrušil. Uzavřel, že postupem soudů, porušujícím princip dělby moci a nerespektujícím účinky rozhodnutí o nahrazení projevu vůle k uzavření smlouvy, byla v důsledku vyloučení správního řízení o rozdělení pozemku vyloučena i práva žalované jako dosavadního vlastníka pozemku. Uvedené pak dle Ústavního soudu není pouze administrativní otázkou, který orgán státu má rozhodnout o dělení pozemku. Není totiž přípustné, aby si soudy osobovaly takové rozhodnutí, není-li pro ně opora v zákonu.
9. Odvolací soud konstatuje, že citované rozhodnutí Ústavního soudu nemá na závěry v této věci žádného vlivu, když řeší náhradní pozemek v jiném k. ú. a zároveň nikterak nezpochybňuje a ani neřeší samotný restituční nárok žalobce, který je a byl předmětem obou těchto řízení.
10. Předně je nutno konstatovat, že výše specifikovanými rozhodnutími Magistrátu hl. m. Prahy – Pozemkového úřadu Praha, Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Praha a Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hl. m. Prahu bylo rozhodnuto podle ust. § 9 odst. 1 zákona o půdě, že žalobce, resp. jeho právní předchůdce je oprávněnou osobou podle ust. § 4 zákona o půdě, dále že v rozhodnutí konkretizované pozemky v k. ú. Malešice nelze vydat a že oprávněné osobě přísluší náhrada podle ust. § 11 odst. 2 a ust. § 17, případně náhrada podle ust. § 16 zákona o půdě. Žalobce je tedy osobou oprávněnou k uplatnění restitučních nároků z uvedených rozhodnutí pro nabytí vlastnického práva k náhradním pozemkům náhradou za pozemky nevydané z důvodu existence překážek podle ust. § 11 odst. 1 písm. c) zákona o půdě, o čemž ostatně není mezi účastníky sporu.
11. Dokazováním provedeným soudem prvního stupně, bylo prokázáno, že dle přehledných regulačních a zastavovacích plánů z 30. let minulého století, dále dle Směrného územního plánu Prahy z roku 1955 a dále dle připravovaného programu výstavby pro podrobný územní plán Malešického města (zde srovnej např. rozhodnutí NS ČR sp. zn. 28 Cdo 1816/2013) byly odňaté pozemky určeny k zastavění, resp. stavebnímu využití pro bytovou výstavbu (kdy se postupně změnil charakter výstavby na soustředěnou bytovou výstavbu oproti původně předpokládaným rodinným domům), či k zastavění průmyslovou výrobou. Tyto skutečnosti také ovlivnily hodnotu těchto pozemků ke dni přechodu na stát. Pokud pak jde o pozemek PK 752, vyvlastněný

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrtánková

rozhodnutím ze dne 22. 1. 1969, které nabylo právní moci dne 15. 3. 1969, ten byl odňat za účelem průmyslové výstavby a výstavby komunikace. Již v roce 1968 bylo ve vztahu k němu vydáno územní rozhodnutí určující tento pozemek k zastavění a dne 14. 5. 1968 bylo vydáno územní rozhodnutí o umístění stavby servisu a opravy osobních automobilů, kdy k této výstavbě rovněž později došlo. Pozemek byl tedy v době odnětí určen k zastavění nejen směrným územním plánem z roku 1964, ale rovněž vydaným rozhodnutím o umístění stavby na tomto pozemku, jehož podkladem byl mimo jiné podrobný územní plán průmyslové oblasti Malešice – Hostivař, schválený radou NVP v roce 1966, a staveniště bylo vyjmuta z výrobního plánu zemědělského.

12. Je tedy nepochybné, že se v době, kdy byly nevydané pozemky na stát převedeny, jednalo o pozemky určené k výstavbě, a to na základě dříve vydaných přehledných regulačních a zastavovacích plánů, směrného územního plánu, a dalších shora citovaných rozhodnutí, když tato výstavba byla následně i realizovaná. Je proto zřejmé (i s odkazem na konstantní judikaturu), že pozemky měly být oceněny i vzhledem k důvodu jejich převodu jako pozemky stavební. Soud prvního stupně tedy zcela správně posoudil hodnotu nevydaných pozemků podle závěrů znaleckého posudku znalce doc. Ing. Jaromíra Rysky, CSc., ze dne 30. 1. 2017, č. znal. deníku 2345/04/2017, včetně dodatků, jako pozemků stavebních, stejně jak tomu bylo ve skutkově shodných věcech mezi týmiž účastníky, o nichž rozhodovaly jiné soudy (srovnej např. věc Okresního soudu Mělník sp. zn. 15 C 47/2016, Okresního soudu Blansko sp. zn. 11 C 156/2016, Obvodního soudu pro Prahu 9 sp. zn. 60 C 111/2016, Okresního soudu Český Krumlov sp. zn. 9 C 226/2018 a Okresního soudu Hradec Králové sp. zn. 8 C 175/2018). Soudní judikatura je k této problematice již ustálená v závěru, že za pozemky je třeba osobě oprávněné poskytnout náhradu jako za pozemky určené pro stavbu, byť byly v době převodu na stát v evidenci nemovitostí vedeny jako zemědělské, pokud byly v době převodu na stát určeny k zastavění schválenou územně plánovací dokumentací a následně byly v souladu s ní zastavěny; byly tedy fakticky určeny k zástavbě, tudíž mají být oceněny jako pozemky stavební (srovnej např. rozhodnutí NS ČR sp. zn. 28 Cdo 1013/2012, sp. zn. 28 Cdo 2956/2014, sp. zn. 28 Cdo 444/2014, či rozhodnutí ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 176/03, IV. ÚS 1088/12). Pokud tedy znalec doc. Ing. Ryska, CSc. ocenil pozemky jako pozemky určené ke stavbě ve smyslu ust. § 14 odst. 1 oceňovací vyhlášky, učinil tak v souladu s ustálenou rozhodovací praxí Nejvyššího soudu ČR, neboť skutečnost, že pozemky byly převáděny za účelem výstavby, vyplývá jednoznačně z provedeného dokazování, hodnoceného shora. Stejně jako soud prvního stupně hodnotil i odvolací soud znalecký posudek doc. Ing. Jaromíra Rysky, CSc. jako přesvědčivý, neboť znalec své závěry srozumitelně a logicky odůvodnil, doložil je příslušnými listinami a objasnil, jakým způsobem byla na základě územně plánovací dokumentace oceněny pozemky určené k celkovému, či částečnému zastavění. Z ocenění odňatých pozemků tímto znaleckým posudkem vycházejí ostatně též rozhodnutí v dalších obdobných a souvisejících věcech mezi týmiž účastníky, respektive mezi žalovanou a Ing. Janem Hlaváčem a Zuzanou Novotnou (zde např. rozsudek Okresního soudu v Kolíně ze dne 17. 2. 2017 č. j. 6 C 71/2016-217, ve znění doplňujícího usnesení ze dne 18. 5. 2017, č. j. 6 C 71/2016-226, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 9. 8. 2017, č. j. 20 Co 264,265/2017-337 /právní moci 7. 9. 2017/, dále rozsudek Okresního soudu ve Svitavách ze dne 19. 9. 2017, č. j. 6 C 140/2016-185, ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 1. 2018, č. j. 18 Co 360/2017-261, rovněž rozsudek Okresního soudu Praha – východ ze dne 24. 7. 2017, č. j. 5 C 178/2016-239, rozsudek Okresního soudu v Teplících ze dne 22. 11. 2017, č. j. 18 C 163/2016-626, rozsudek Okresního soudu v Kroměříži ze dne 5. 9. 2017, č. j. 18 C 138/2016-755, a rozsudek Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 14. 9. 2017, č. j. 25 C 160/2016-747).
13. Hodnotící závěr soudu prvního stupně, že postup žalované lze označit nejen za liknavý, nýbrž i svévolný, není přitom nepřiměřený zjištěným skutkovým okolnostem věci. Žalovaná totiž bez ospravedlnitelného důvodu ztěžovala, i přes aktivní přístup žalobce, resp. jeho právního předchůdce, jeho uspokojení zásadně předpokládaným postupem (tj. prostřednictvím veřejné nabídky pozemků; srov. § 11a zákona o půdě), nesprávným oceněním restitučního nároku,

nerespektováním ustálené soudní judikatury. Podle této judikatury pozemek, který byl v době přechodu na stát evidován jako pozemek zemědělský, nicméně byl určen k výstavbě (v době přechodu existující územně plánovací dokumentace, vykoupení za účelem výstavby, bezprostřední realizace výstavby) je totiž třeba ocenit jako pozemek určený pro stavbu ve smyslu ust. § 14 odst. 1 oceňovací vyhlášky (srov. již shora citovanou judikaturu NS ČR a ÚS ČR, a dále rovněž rozsudek NS ČR sp. zn. 28 Cdo 4678/2014, a usnesení NS ČR sp. zn. 28 Cdo 3971/2014 a sp. zn. 28 Cdo 1025/2015). K důsledkům lpění žalované na nesprávném ocenění restitučního nároku lze připomenout např. usnesení NS ČR sp. zn. 28 Cdo 155/2016. Následkem tohoto postupu žalované nedošlo do současné doby k uspokojení žalobce, když se žalovaná ocitla v mnohaletém prodlení. Lze tedy dovodit, a to zcela v souladu s citovanou judikaturou, že následkem jejího liknavého postupu nebylo možné po žalobci spravedlivě požadovat další účast ve veřejných nabídkách a bylo namísto vyhovět jeho žalobě o vydání konkrétních vhodných pozemků.

14. Stran postupu žalobce při uplatňování jeho restitučního nároku, vycházel soud prvního stupně správně ze skutečnosti, že žalobce, resp. jeho právní předchůdce uplatnil svůj restituční nárok u orgánů státu již v roce 1991 a k jeho uspokojení nedošlo tak za dobu více než 25 let. Za takto dlouhou dobu došlo nepochybně i ke zmenšení okruhu vhodného majetku státu, ze kterého by mohl být žalobce uspokojen. Přístup žalované, která odmítá uznat hodnotu restitučního nároku žalobce, žalobce zcela vyloučil z veřejných nabídek o náhradní pozemky. Postoj žalované v tomto směru zůstává neměnný i přes opakovaná rozhodnutí soudů v rámci restitučních nároků, včetně NS ČR.
15. V této věci je tedy zcela zřejmé, že tak došlo k porušení povinnosti, na kterou odkazuje např. rozhodnutí NS ČR sp. zn. 28 Cdo 5389/2014, tedy že poskytování náhradních pozemků oprávněným osobám patří k základním povinnostem Pozemkového fondu České republiky (nyní Česká republika – Státní pozemkový úřad) a že náhrada by měla být poskytnuta v co možná nejkratší době, co nejširšímu okruhu oprávněných osob. Je třeba zdůraznit, že případné nesnáze při vyřizování restitučních nároků nesmí státní orgán přesouvat na osoby oprávněné. Česká republika je totiž, jako právní stát, zodpovědná za průtahy a za neuspokojení každého jednotlivého restituventa. Jestliže restituční nárok žalobce, resp. jeho právního předchůdce nebyl od roku 1991 uspokojen přesto, že se zúčastnil veřejných nabídek (a jeho žádost byla odmítnuta), je to žalovaná, která fakticky ztížila, ne-li zcela znemožnila, uspokojení jeho restitučního nároku. Judikatura NS ČR (reflektující i judikaturu ÚS ČR – např. náleze ze dne 4. 3. 2004, sp. zn. III. ÚS 495/02, publikovaný pod č. 33/2004 Sbírky nálezů a usnesení ÚS ČR, či náleze ze dne 30. 10. 2007, sp. zn. III. ÚS 495/05, publikovaný pod č. 174/2007 Sbírky nálezů a usnesení ÚS ČR dne 13. 12. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 6/05, uveřejněný pod č. 531/2005 Sb.) je ustálena v závěru, že v případě liknavého, svévolného či diskriminujícího postupu žalované [resp. jejího předchůdce - Pozemkového fondu ČR, jehož nástupkyní je od 1. 1. 2013 žalovaná, jejíž práva a povinnosti vykonává Státní pozemkový úřad (srov. ust. § 22 odst. 1 zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů)] může oprávněná osoba nárok uplatnit u soudu žalobou na vydání konkrétního vhodného pozemku, aniž by důvodnost takové žaloby bylo nutno vázat na podmínku jeho zahrnutí do veřejné nabídky, a že takový postup (jenž je výrazem zásady *vigilantibus iura scripta sunt*) nelze vůči ostatním oprávněným osobám pokládat za diskriminující (k tomu srov. především rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia NS ČR ze dne 9. 12. 2009, sp. zn. 31 Cdo 3767/2009, uveřejněný pod č. 62/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Stran liknavosti a libovůle žalované lze dále připomenout např. usnesení NS ČR ze dne 12. 6. 2019, č. j. 28 Cdo 3611/2018 – 556, které se zabývalo i posuzováním vhodnosti náhradních pozemků a jehož závěry jsou aplikovatelné i v projednávané věci.
16. Za tohoto stavu je správný závěr soudu prvního stupně o důvodnosti žaloby žalobce jako oprávněné osoby podle zákona o půdě proti státu, kterou se domáhá nahrazení projevu vůle státu k uzavření smlouvy o bezúplatném převodu konkrétních pozemků, aniž by bylo třeba trvat na tom,

aby tyto pozemky byly dříve nabídnuty do veřejné nabídky. Současné bylo totiž prokázáno, že žalobce, jako nositel práva na vydání náhradních pozemků, nebyl dlouhodobě se svým nárokem ze strany státu uspokojen.

17. V ostatním odkazuje odvolací soud na správné právní závěry soudu prvního stupně včetně citované judikatury, vyjádřené v podrobném odůvodnění jeho rozsudku, konkrétně v odstavci 50. až 65., se kterými se plně ztotožňuje.
18. V řízení bylo prokázáno, že restituční nárok žalobce činí celkem 9 596 740 Kč. Ke dni rozhodnutí odvolacího soudu v této věci byl tento nárok žalobce uspokojen pouze zčásti, a to co do (mezi účastníky nesporné) částky 2 322 539 Kč. Vydáním pozemků v tomto řízení v celkové hodnotě 174 052,70 Kč tedy v žádném případě nedošlo k překročení celkové aktuální výše restitučního nároku žalobce.
19. Soud prvního stupně proto rozhodl správně, pokud žalobě výrokem I. vyhověl.
20. Pokud jde o náklady řízení před soudem prvního stupně, soud prvního stupně správně postupoval dle § 142 odst. 1 ve spojení s ust. § 146 odst. 1 písm. b) o. s. ř., když žalobce byl v řízení plně úspěšný a zároveň mu nelze přičíst zavinění na částečném zastavení řízení v případě zpětvzetí žaloby ohledně vydání náhradního pozemku parc. č. 17/5 v k. ú. a obci Vidím (viz správné závěry soudu prvního stupně obsažené v odstavci 66. odůvodnění jeho rozsudku). Nadto odvolací soud uvádí, že nebylo v možnostech žalobce zjistit informace o případné vhodnosti či nevhodnosti převodu tohoto pozemku z výpisu katastru nemovitostí či jiným způsobem. Tyto vyplynuly až v rámci tohoto řízení po příslušném šetření a lustraci předmětných pozemků žalovanou. V případě tohoto částečného zastavení řízení je tak dán postup pro aplikaci ust. § 146 odst. 1 písm. b) o. s. ř.
21. Soud prvního stupně však vycházel při určení výše náhrady nákladů řízení z nesprávné tarifní hodnoty 199 608,60 Kč (cena v žalobě požadovaných náhradních pozemků), která správně činí 174 052,70 Kč (cena náhradních pozemků vydaných žalobci rozsudkem, tj. po částečném zpětvzetí žaloby ohledně pozemku parc. č. 17/5 v k. ú. a obci Vidím). Náklady řízení žalobce před soudem prvního stupně tak tvoří náklady právního zastoupení dle § 8 odst. 1 a § 7 bod 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění – dále jen „AT“, tj. 8 100 Kč za úkon, a to za celkem 6 úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby, vyjádření ze dne 25. 5. 2020, vyjádření ze dne 29. 6. 2020, účast při jednání soudu prvního stupně dne 2. 6. 2020 a dne 21. 7. 2020), tj. 48 600 Kč. Dále je tvoří 6 režijních paušálů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 AT, tj. 1 800 Kč, cestovné v částce celkem 914 Kč ke 2 jednáním soudu prvního stupně z Prahy do Mělníku a zpět, náhrada za promeškaný čas za celkem 6 půlhodin po 100 Kč dle § 14 odst. 3 AT, tj. 600 Kč, a 21 % DPH z částky 51 914 Kč ve výši 10 901,94 Kč, celkem tedy 62 816 Kč po zaokrouhlení. Při určení výše cestovného vycházel odvolací soud z údajů ve velkém technickém průkazu použitého vozidla a dále z vyhlášky č. 358/2019 Sb. Dle ust. § 149 odst. 1 o. s. ř. soud prvního stupně rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit náhradu nákladů řízení k rukám právního zástupce žalobce, který je advokátem.
22. Ze všech těchto důvodů proto odvolací soud rozsudek soudu prvního změnil ve výroku II. dle § 220 odst. 1 o. s. ř. pouze co do výše přiznaných nákladů řízení, jinak jej v tomto výroku a ve výroku I. jako věcně správný podle ust. § 219 o. s. ř. potvrdil (viz výrok I. tohoto rozsudku). Rozsudek je rovněž v souladu se zásadou jednotného rozhodování, stanovenou v ust. § 13 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, účinného od 1. 1. 2014 (viz shora citovaná rozhodnutí v právních věcech žalobce /nárok ve výši ¼ vzhledem k celku/, a v právních věcech Ing. Jana Hlaváče /nárok ve výši ¼ vzhledem k celku/ a Zuzany Novotné /nárok ve výši ½ vzhledem k celku/).
23. Pokud jde o náklady odvolacího řízení, v tomto stádiu řízení byl opět procesně plně úspěšný žalobce, a to dle stejné právní kvalifikace jako u nákladů řízení před soudem prvního stupně. Má

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrtánková

tedy podle § 142 odst. 1, resp. § 146 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. právo na náhradu nákladů odvolacího řízení proti žalované. Tyto náklady pak tvoří 1 úkon právní služby v hodnotě 8 100 Kč (účast u jednání odvolacího soudu dne 20. 1. 2021), 1 režijní paušál po 300 Kč dle § 13 odst. 4 AT, a 21 % DPH z částky 8 400 Kč v částce 1 764 Kč, celkem tedy 10 164 Kč. Lhůta k plnění byla stanovena na tři dny dle ust. § 160 odst. 1 o. s. ř. a platební místo bylo dle ust. § 149 odst. 1 o. s. ř. určeno k rukám právního zástupce žalobce, který je advokátem. V tomto směru také odvolací soud rozhodl výrokem II. tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců ode dne jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím Okresního soudu v Mělníku. Dovolání je přípustné v případě, že dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Dovolání nelze podat z důvodu vad podle § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 o. s. ř. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Praha dne 20. ledna 2021

JUDr. Renáta Lukešová, v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Hrtánková

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 15.03.2021 a vykonatelnosti dne 19.03.2021 a je vykonatelné. Přípojení doložky provedla Olga Bičíková dne 19.03.2021.